

є невід'ємною складовою патогенеза НПЗЗ-індукованих гастропатій, а відтак їх можна вважати маркерами гастротоксичності ксенобіотиків. Мета роботи: визначити вплив ПК-66 в порівнянні з диклофенаком на активність протагландин-синтетази та рівень стабільних метаболітів NO в слизовій оболонці шлунка (СОШ) щурів як відображення їх ролі в гастропротекції. Матеріали та методи. Досліди проведені на 32 білих статевозрілих щурах-самцях масою 180-215 г, які були поділені на 4 групи (n=8): I гр. контроль (фізіологічний розчин NaCl); II гр. – ПК-66 (1 мг/кг в/оч після розведення в трисаміоетановому буфері та фізіологічному розчині); III гр. – диклофенак натрію (4 мг/кг в/оч); IV гр. – інтактні тварини. Визначення стабільних метаболітів оксиду азоту проводилось за Грисом, PGH-синтетазну активність визначали спектрофотометрично. Результати. Встановлено, що під впливом ПК-66 активність PGH - синтетази в СОШ практично не змінювалась (динаміка становила -6,9%), тоді як на тлі дії диклофенаку активність цього ензиму в СОШ вірогідно знизилась на 38,1% відносно контролю. Водночас, під впливом сполуки ПК-66, на відміну від диклофенаку, зареєстровано вірогідне зростання рівня стабільних метаболітів NO на 72,6% в той час, як під дією досліджуваного НПЗЗ даний показник знизився на 22,6% відносно контролю. Висновок. Зазначені зміни досліджуваних показників доказово свідчать про відсутність у ПК-66, на відміну від диклофенаку, антициклооксигеназної активності та більшу безпечність у даної сполуки порівняно із диклофенаком щодо ШКТ.

УДК: 615.349.7:615.322:582.736.3

КОЗЛЯТНИК ЛІКАРСЬКИЙ - ПЕРСПЕКТИВНА СИРОВИНА ДЛЯ СТВОРЕННЯ ПРОТИДІАБЕТИЧНИХ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ

Курило Х.І., Шевчук О. О., Вольська А. С., Кліщ І. М.

ДВНЗ «Тернопільський державний медичний університет ім. І.Я.

Горбачевського МОЗ України», м. Тернопіль, Україна,

Кафедра фармакології з клінічною фармакологією

Вступ. За даними ВООЗ поширеність цукрового діабету (ЦД) останніми роками зросла в 1,5-2 рази і коливається в середньому від 1,5 до 3-4%, а в розвинутих країнах світу – до 8-10%. Враховуючи це актуальним є пошук ефективних гіпоглікемічних лікарських засобів рослинного походження. Мета досліджень – аналіз даних літератури про стан розробки та вивчення фітопрепаратів з гіпоглікемічними властивостями на основі козлятника лікарського. Галега лікарська – одна з найстаріших неофіціальних рослин, яка використовується у лікуванні ЦД. Гуанідин козлятника є прекурсором при синтезі значної групи гіпоглікемічних ліків (похідні бігуаніду -метформін і фенформін).

«Золотий стандарт» лікування ЦД II типу – метформін, отримано з *Galega officinalis*. В Україні в практичній та народній медицині використовують її траву (*Herba Galegae*) та насіння (*Semen Galegae*). Водний або спиртовий екстракти покращують засвоєння глюкози клітинами. На основі аналізу якісного та кількісного складу біологічно активних речовин хлороформної фракції екстракту козлятника лікарського можна стверджувати, що гіпоглікемічний ефект, зумовлений наявністю фітолу, етилового естеру пальмитинової кислоти, фітостеролів (кампестеролу, стигмастеролу), α -амірину, що містяться в козлятнику, інгібують адсорбцію холестеролу, знижують рівень глікозильованого гемоглобіну. Наявність гуанідинових алкалоїдів в козлятнику лікарському зумовлює пролонговану гіпоглікемічну дію. Лише у разі тривалого його застосування спостерігається стійкий гіпоглікемічний ефект, що проявляється здатністю галеги підвищувати вміст глікогену в печінці та пригнічувати активність ферменту інсулінази. Тривалий прийом галеги відновлює активність клітин-острівців Лангерганса, безалкалоїдна фракція екстракту попереджає розвиток оксидативного стресу в щурів за умов стрептозотоцинового діабету, забезпечуючи мобілізацію антиоксидантних механізмів захисту системи крові. Висновок. Козлятник лікарський – перспективне джерело для створення ефективних фітокомплексів з антидіабетичною дією.

УДК: 615.322:582.665.11]-047.42

ДОСЛІДЖЕННЯ ГЕПАТОПРОТЕКТОРНОЇ АКТИВНОСТІ ЕКСТРАКТУ З ТРАВИ *POLYGONUM HYDRORIPER* L. НА МОДЕЛІ ХРОНІЧНІЙ АЛКОГОЛЬНОЇ ІНТОКСИКАЦІЇ

Лукіна І.А., Мазулін О.В.

Запорізький державний медичний університет,
Кафедра фармакогнозії, фармхімії і технології ліків

Метою дослідження було проведення експериментального вивчення гепатопротекторної активності екстракту з трави *Polygonum hydroriper* L.. Нами була розроблена та апробована технологія отримання ліофілізованого екстракту з трави *P. hydroriper* L. (ЛЕП) методом сублимаційної сушки (на лабораторній установці Christ Alpha 1-2 LDplus, Німеччина), яка дозволяє зберегти високий вміст стабільних і термолабільних БАР. Експериментальна частина виконувалась на білих нелінійних щурах. Під час експерименту на щурах дотримувались всіх міжнародних вимог. Дослідження проводили у лабораторії ЦНДЛ при кафедрі фармакології та медичної рецептури ДЗ «Запорізький державний медичний університет», під керівництвом д.біол.н., проф. Бєленічев І.Ф. Гепатопротекторну дію